

Søren Sveistrup

Omul de castane

Traducere din daneză de Simina Răchițeanu



Marti, 31 octombrie 1989

BOOKZONE

Frunzele aurii și arămii plutesc lin, scăldate în soare, aterizând pe asfaltul umed care străbate pădurea ca un râu întunecat și scânteietor. Când mașina oficială trece în viteză, frunzele se rotesc în aer preț de o clipă, apoi se așază peste mormanele lipicioase de la marginea drumului.

Marius Larsen eliberează pedala de accelerație și încetinește în intersecție, amintindu-și că trebuie să facă o sesizare către Administrația Străzilor, ca să trimită aici mașina de măturat stradal. Dacă frunzele rămân prea mult timp pe jos, aderența drumului scade, iar astfel de lucruri pot costa vieți omenești. Marius a spus-o de nenumărate ori. A fost polițist timp de 41 de ani, iar în ultimii 17 a fost șeful secției de poliție și totuși, în fiecare toamnă, este nevoit să le amintească asta. Dar nu se va întâmpla și astăzi, fiindcă trebuie să se concentreze asupra discuției.

Marius Larsen butonează iritat, schimbând posturile radioului din mașină, dar nu găsește ceea ce caută. Doar știri despre Gorbaciov și Reagan și speculații despre

Căderea Zidului Berlinului. *Se apropie, spun ei. E posibil să intrăm într-o epocă nouă.*

Știa de mult timp că acea conversație va trebui să aibă loc și totuși nu și-a putut pune ordine în gânduri. Acum mai are doar o săptămână până când va ieși la pensie, cel puțin asta crede soția lui, dar este momentul să-i spună adevărul. Să-i spună că nu-și poate părăsi locul de muncă. Să-i spună că s-a ocupat deja de aspectele practice ale problemei și că a amânat decizia. Că, în orice caz, nu este pregătit să se întoarcă acasă, să se așeze pe colțar și să se uite la *Roata Norocului*, să adune frunzele din grădină sau să joace cărți cu nepoții.

I se pare ușor când repetă conversația în minte, dar Marius știe foarte bine că ea se va supăra. Va fi dezamăgită, se va ridica de la masă, va ieși din cameră, va începe să curețe resturile de pe aragazul din bucătărie și, stând cu spatele la el, îi va spune că-l înțelege. Dar nu-l va înțelege. Prin urmare, când a auzit mesajul dat prin stația radio a poliției, cu zece minute în urmă, a transmis colegilor că se va ocupa el de acea misiune, numai pentru a mai amâna puțin discuția. În mod normal, s-ar enerva dacă ar trebui să străbată tot drumul acela, conducând dincolo de dealuri și prin pădure până la ferma lui Ørum, pentru a le spune celor de acolo că trebuie să aibă mai multă grijă de animalele lor. În trecut, s-a întâmplat de mai multe ori ca porcii sau vacile să scape din țarc și să rățăcească pe câmpurile vecinilor, până când Marius însuși sau unul dintre oamenii lui l-au obligat pe Ørum să se ocupe de situație. Dar astăzi nu se enervase. Bineînțeles, i-a rugat pe cei de la secție să telefoneze mai întâi, atât la Ørum acasă, cât și muncitorilor lui de pe feribot, însă din moment ce nu au primit răspuns din

nicio parte, a virat sus, în dreptul șoselei principale, și a pornit la drum.

Marius nimereste un post de radio cu muzică daneză veche. Melodia *Den Knaldrøde Gummibåd* umple cabina vechiului Ford Escort, iar Marius dă volumul mai tare. Se bucură de toamnă, dar și de drum. Pădurea cu frunzele ei aurii, arămii și maronii, amestecându-se cu verdele permanent al coniferelor. Perspectiva unui sezon de vânatoare tocmai se ivește la orizont. Coboară geamul, iar soarele își revarsă razele deasupra drumului, pătrunzând printre vârfurile copacilor. Pentru o clipă, Marius uită complet ce vârstă are.

Este liniște când ajunge la fermă. Coboară din mașină, trănțește portiera și imediat își dă seama că n-a mai fost de mult pe aici. Ferma aceasta întinsă este desul de dărăpănată. Ferestrele hambarului au crăpături, tencuiala de pe casă e scorojită, iar leagănul pustiu din curte, înconjurat de iarba necosită, este aproape înghițit de castanii înalți care înconjoară proprietatea. Curtea e doldora de frunze și castane căzute pe pietriș, care se sfărâmă sub pașii lui, în timp ce se îndreaptă spre intrarea principală și bate la ușă.

După ce bate de trei ori și-l strigă pe Ørum, Marius își dă seama că nu-i va deschide nimeni. Nu zărește niciun semn de viață, așa că scoate un caietețel, scrie un bilet și-l pune în cutia poștală, în timp ce două ciori trec în zbor deasupra fermei și dispar în spatele tractorului Ferguson, parcat în fața hambarului. Marius a străbătut tot drumul până aici, dar a rămas cu mâna goală, iar acum este nevoit să conducă până la chei pentru a-l găsi pe Ørum. Dar asta nu-l mai scoate din pepeni. Pe când se întorcea la mașină, i-a venit o idee. Lui Marius nu prea îi

vin idei, așa, din senin, astfel că e o coincidență fericită că a ajuns aici, în loc să meargă direct acasă pentru a purta discuția. Ca un premiu de consolare, îi va oferi soției o excursie la Berlin. Ar putea să stea o săptămână, da, sau cel puțin un weekend, de îndată ce va putea să-și ia liber. Vor merge cu mașina lor, vor simți bătaia de aripi a istoriei, noua epocă, vor mânca găluște cu varză murată, cum au făcut odată, cu mult timp în urmă, când au fost cu cortul în Munții Harz, împreună cu copiii. Abia când ajunge înapoi la mașină își dă seama de ce stau ciorile în spatele tractorului. Se învârt în jurul unei chestii albe, livide și diforme, și abia când se apropie își dă seama că este un porc. Ochii nu mai au pic de viață în ei, dar corpul tresare și se smucește, de parcă încearcă să sperie ciorile care stau în jurul lui și mănâncă din gaura de glonț scobită în ceafă.

Marius deschide ușa de la intrare. Holul este întunecat, iar el simte un miros de umezeală, mucegai și ceva în plus, dar nu poate descifra ce anume.

— Ørum, sunt de la poliție.

Nu primește niciun răspuns, dar aude apa curgând pe undeva prin casă, așa că se duce în bucătărie. Fata e la vârsta adolescenței. Poate 16–17 ani. Corpul ei țeapăn este așezat pe scaun, la masa din bucătărie, iar ce a mai rămas din fața ei răvășită se odihnește în castronul cu fulgi de ovăz. Pe podeaua acoperită cu linoleum, de cealaltă parte a mesei, zace un alt corp lipsit de viață. Și el este adolescent, puțin mai în vârstă, și are pieptul străpuns de o rană adâncă, prin împușcare. Ceafa i se sprijină într-un mod straniu de aragaz. Marius Larsen înlemnește. Desigur, a mai văzut persoane decedate, dar niciodată o

priveliște ca aceasta, așa că pentru o secundă paralizează, apoi își scoate pistolul din teaca de la șold.

— Ørum?

Marius merge mai departe, strigând, de data aceasta îndreptând pistolul înainte. Nici acum nu primește vreun răspuns. Marius găsește următoarea victimă zăcând în baie, iar acum trebuie să-și acopere gura ca să nu vomite. Apa curge de la robinetul din cadă, care a fost de mult umplută până la refuz. Se revarsă mai departe pe podeaua de mozaic, spre gaura de scurgere, amestecându-se cu sângele. Femeia dezbrăcată, care trebuie să fie mama, zace pe podea, într-o poziție nefirească. Un braț și un picior sunt desprinse de trunchi. Mai târziu, în raportul de autopsie va scrie că a fost ciopârțită cu un topor, cu care a fost lovită în repetate rânduri. Mai întâi, în timp ce se afla în cadă, pe urmă, când se târa pe podea, în încercarea de a scăpa. Raportul va mai constata și faptul că, la început, a încercat să se apere cu mâinile și cu picioarele, care din această cauză au fost despicate. Figura ei este de nerecunoscut pentru că toporul a fost folosit pentru a-i strivi craniul.

Marius Larsen s-ar fi blocat în fața acestei priveliști dacă, din senin, n-ar fi observat cu coada ochiului o mișcare. Pe jumătate ascuns sub perdeaua dușului, care este trântită în colț, se întrezărește un alt corp. Marius ridică grijuliu perdeaua de duș. Este un băiat. Cu părul ciufulit, în jur de 10-11 ani. Zace fără suflare într-o baltă de sânge, dar un colț al perdelei îi acoperă gura, care tresare ușor și convulsiv. Marius se apleacă repede deasupra băiatului, trage complet perdeaua, îi prinde mâna inertă, căutându-i pulsul. Băiatul are tăieturi și zgârieturi pe brațe și pe picioare, tricoul și chiloții îi sunt pline de

sânge, iar lângă capul său stă azvârlit un topor. Marius găsește pulsul băiatului și se ridică în grabă.

Caută cu disperare telefonul în bucătărie și-l găsește lângă scrumiera plină, care se rostogolește pe covor; când i se răspunde de la secția de poliție, are mintea suficient de limpede pentru a transmite mesajul corect. Ambulanță. Echipaj. Este urgent. Nici urmă de Ørum. Să pună oamenii în mișcare. Acum! Când închide telefonul, primul lui gând este să se întoarcă repede la băiat, dar apoi își amintește subit că mai trebuie să fie un copil, fiindcă băiatul avea o soră geamănă.

Marius se uită în jur și se îndreaptă către intrare și către scările ce duc la etaj. Când trece de bucătărie și de ușa deschisă a pivniței, se oprește brusc, privind în jos. Auzise un sunet. Un pas sau un foșnet, dar acum este liniște. Marius scoate iar pistolul de serviciu. Deschide larg ușa și coboară cu grijă scările înguste, până când picioarele ating prudent podeaua de beton. La început, ochii săi trebuie să se obișnuiască cu întunericul și abia apoi Marius deslușește ușa deschisă a pivniței, la capătul holului. Corpul său ezită, parcă atrăgându-i atenția că ar trebui să se oprească aici. Să aștepte sosirea ambulanței și a colegilor; dar Marius e cu gândul la fetiță. Când se apropie de ușă, observă că a fost spartă cu violență. Broasca și balamalele zac aruncate pe podea, iar Marius intră într-o încăpere foarte puțin luminată de ferestrele murdare aflate în partea de sus a subsolului. Chiar și așa, simte imediat făptura aceea mărunță care se ascunde în colț, sub o masă. Marius se grăbește într-acolo, coboară pistolul, se apleacă și-și îndreaptă privirea sub masă.

— Este în regulă. De-acum nu se va mai întâmpla nimic rău.

Nu vede chipul fetei, o vede doar tremurând și lipindu-se și mai mult de colț, fără să-l privească.

— Mă numesc Marius. Sunt de la poliție și mă aflu aici ca să te ajut.

Fata rămâne temătoare pe loc, de parcă nici nu l-ar auzi, iar Marius devine brusc atent la restul camerei. Se uită în jurul său și-i ia ceva timp să înțeleagă la ce a fost folosită. Marius se simte dezgustat. Apoi, prin deschizătura către camera alăturată, observă rafturile strâmbe din lemn. Privelește-a îl face să uite de fetiță, în timp ce trece peste pragul ușii și pășește înăuntru. Marius nu poate să vadă câte sunt, dar e limpede că sunt mai multe decât poate număra. Figurine de castane, bărbați și femei. Și animale. Mari și mici, infantile și sinistre, multe dintre ele neterminate și diforme. Marius se holbează la ele, la numărul și varietatea lor, iar figurinele mărunte de pe rafturi îl umplu de nesiguranță. În acest timp, băiatul intră pe ușa din spatele lui.

Într-o fracțiune de secundă, Marius conștientizează că tehnicienii criminaliști trebuie neapărat să verifice dacă ușa pivniței a fost spartă din exterior sau din interior. Într-o fracțiune de secundă, conștientizează că e posibil ca o ființă îngrozitoare să se afle încă în libertate, la fel ca animalele scăpate din cușcă, dar când se întoarce către băiat, gândurile îi zboară departe, ca norii care se confundă cu cerul. Apoi toporul îl lovește în maxilar și totul se întunecă.

Luni, 5 octombrie, prezent

BOOKZONE

Vocea răsună în întunericul dens. Șoptește încetișor și o batjocorește — o ridică atunci când cade și o răsuțește în bătaia vântului. Laura Kjær nu mai vede nimic. Nu mai aude foșnetul frunzelor din copaci și nici nu mai simte iarba rece sub picioarele sale. Singurul lucru rămas este vocea, care continuă să-i șoptească printre loviturile bastonului cu vârf rotunjit. Se gândește că, dacă încetează să mai opună rezistență, poate vocea va tăcea; dar nu tace. Continuă, la fel și loviturile și, în cele din urmă, femeia nu se mai poate mișca. Prea târziu simte zimții ascuțiți ai unei mașinării pe încheietura sa și, înainte să-și piardă cunoștința, aude sunetul electric al fierăstrăului, care începe să-i taie osul.

După aceea nu mai știe cât timp a fost trează. Întunericul o înconjoară clipă de clipă. La fel și vocea — parcă ar fi așteptat ca ea să-și vină în fire.

— Ești bine, Laura?

Tonul este blând și afectuos și prea aproape de urechea ei. Dar vocea nu așteaptă să primească vreun răspuns. Îi îndepărtează legătura de la gură câteva secunde,

iar Laura Kjær se trezește implorând îndurare. Nu înțelege nimic. Ar face orice. De ce ea — ce anume a făcut?

Vocea îi spune că știe foarte bine ce a făcut. Se apleacă deasupra ei, foarte aproape, și îi șoptește la ureche, iar Laura simte că vocea a așteptat cu nerăbdare acea clipă. Trebuie să se concentreze pentru a auzi cuvintele. Înțelege ce-i spune vocea, dar nu-i vine să creadă. Durerea este mai mare decât toate torturile la un loc. Nu poate fi asta. Nu *trebuie* să fie asta. Respinge cuvintele, de parcă ar fi doar o altă parte din nebunia care o înconjoară acum. Vrea să se ridice și să lupte în continuare, dar corpul său cedează, iar ea începe să plângă isteric. A știut-o de o bună bucată de vreme, dar nu i-a venit să creadă că poate fi adevărat și abia acum, când vocea i-a șoptit-o, abia acum înțelege că e real. Vrea să strige tot ce-i poate ieși pe gură, dar stomacul se întoarce pe dos și îi vine să vomite, iar când simte că bastonul îi mângâie obrazul, își pierde și bruma de putere rămasă și se prăbușește în întuneric.